

Skötselplan för Odensgöls Naturreservat

SKÖTSELPLAN FÖR ODENSGÖLS NATURRESERVAT

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen 2007. Planförfattare har varit Linda Vålberg.

Framsidesfoto: Brandstubbe i tallrismosse. Foto: Mikael Hagström (överst till vänster)
Rotfingersvamp. Foto: Mikael Hagström (överst till höger)
Granbrant möter tallhällmark. Foto: Linda Vålberg (nederst)

Innehållsförteckning

A. ALLMÄN BESKRIVNING.....	3
1. Administrativa data om naturreservatet.....	3
2. Syfte, föreskrifter och skäl för beslut.....	4
3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden.....	4
3.1 Naturbeskrivning.....	4
3.2 Historisk och nuvarande markanvändning.....	4
3.3 Områdets bevarandevärden.....	5
3.4 Källuppgifter.....	7
B. PLANDEL.....	8
1 Syfte med naturreservatet.....	8
2 Disposition och skötsel av mark.....	8
2.1 Skötselområden.....	8
2.2 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder.....	13
2.3 Jakt.....	13
2.4 Utmärkning av reservatets gräns.....	13
3. Tillsyn.....	13
4. Dokumentation och uppföljning.....	13
4.1. Dokumentation och inventeringar.....	13
4.2. Uppföljning.....	14
5. Finansiering av förvaltningen.....	14
5.1 Finansiering av förvaltningen.....	14
6 Kartor.....	15

Bilagor

1. Köpekontrakt som inkluderar servitut för nyttjanderättsväg till reservatet samt anläggande av parkeringsplats. Som bilaga till detta finns avtal om jakt.

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data om naturreservatet

Reservatets benämning:	Odensgöls naturreservat	
REG-DOS nr:	2010914	
Beslutsdatum:	2007-10-24	
Län:	Östergötland	
Kommun:	Åtvidaberg	
Areal:	38,2 ha	
	Land:	38,2 ha
	Vatten:	0 ha
	Produktiv skog:	35,1 ha
Naturtyper:	Grandominerad, lövrik naturskog (Natura 2000-habitat 9010, Västlig taiga)	24,3 ha
	Talldominerad naturskog (Natura 2000-habitat 9010, Västlig taiga)	9,1 ha
	Sumpskog (Natura 2000-habitat 9080, Lövsumpskog)	1,9 ha
	Lövrik skog utmed sjö	0,7 ha
	Tallrismosse	1,7 ha
	Lövskog på gammal inäga	0,3 ha
	Gammal åker	0,2 ha
Prioriterade bevarandevärden:		
Naturtyper:	Barrskog	
Arter/grupper:	Moss- och svampflora	
Strukturer/funktioner:	Intern dynamik	
Förvaltare:	Länsstyrelsen Östergötland	
Lägesbeskrivning:	Ca 6,5 km ostsydost om Björsäter, ca 1,5 mil nordost om Åtvidaberg	
Vägbeskrivning:	Från Björsäter tar man mot Yxnerum och tar, efter 2 km från Björsäter, av mot Östra Ryd. Efter ytterligare 5,5-6 km, ta höger mot Odensgöl/Yxnerum. Efter ca 2 km kan man parkera i ett vägskäl, där en rejäl grusad skogsväg går in mot väster. Alt, från Åtvidaberg mot Yxnerum. Vid Borkhult tar man mot Odensgöl. Passera Odensgöls gård och kör ca 1 km till vägskälet.	

2. Syfte, föreskrifter och skäl för beslut

(se reservatsbeslut; syftet beskrivs även i denna skötselplans plandel under B1)

3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

3.1 Naturbeskrivning

Detta område, som är ca 38 ha, karaktäriseras av naturskogsartad barrskog, som varierar mycket beroende på topografi och hydrologi. På bergshöjder går hållar i dagen och där står gamla senvuxna tallar. Strax nedanför bergshöjderna kan man på vissa ställen finna senvuxna ekar som klamrar sig fast i branterna, innan granen tar över nederdelen av branterna. I svackorna dominerar gran, som på sina håll är grov och örtrik. I svackorna, där marken är blötare, finner man al- och björksumpskogar, som till stor del nyttjades som slätterängar i slutet av 1800-talet. I nordvästra delen ligger en tallrismosse inklämd mellan två branter. Lövinslaget är överlag stort, främst i branter och slänter, och då främst av äldre asp och några ekar.

Den södra delen av reservatet består av en gammal lövbränna på ca 150 år. Fläckvis dominerar asp, fläckvis tall och fläckvis gran. Död gran förekommer ganska rikligt och det finns en hel del asphögstubbar och hålaspar. Området ligger i en sydsluttning ner mot sjön Borken. Här finns även några gamla ekar. Ett par rödlistade mossor är påträffade här men sannolikt ligger det största värdet i insektsfaunan.

I den del av reservatet som ligger öster gården Ekhammar och intill den angränsande åkern, finns mindre ytor som visar tecken på att ha brukats som inäga (se vidare i andra stycket nedan).

3.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Större delen av området var utmark i slutet av 1800-talet, enligt häradskartan. Det är flest symboler för barrträd, men det är ändå ovanligt mycket lövträdsymboler, vilket tyder på att skogen under lång tid har haft ett relativt stort lövinslag. Enligt häradskartan var ett par av de större lövsumpskogarna då slätteräng.

Söder om den sumpskog som ligger i reservatets västra del finns en f.d. åker, som ännu är relativt öppen, med undantag för höga träd som etablerat sig i diken i och runt åkerytan. Denna gamla åker har troligen odlats upp i relativt sen tid och endast för en kort tid. Åkern finns inte utmarkerad på häradskartan (den var slätteräng då), men är på gamla ekonomiska kartan från 1940-talet markerad som gammal åker som övergått till permanent bete.

Mellan den gamla åkern och reservatsgränsen är skogen lövdominerad och inslag av halvgrova, spärrgreniga ekar tyder på att denna yta troligen har brukats som äng eller

betesmark. På gamla ekonomiska kartan är denna yta öppen.

På senare tid har skogen i reservatet varit orörd, eller endast brukats försiktigt utan hyggesbruk.

3.3 Områdets bevarandevärden

3.3.1 Biologiska bevarandevärden

Området består av gammal skog av olika slag, så som gran-, tall- respektive lövdominerade skogspartier, med gott om död ved i olika förmultningsstadier. Denna typ av skog är en viktig livsmiljö för många av våra sällsynta arter i dagens skogslandskap. Flera arter som är beroende av lång skoglig kontinuitet och en konstant luftfuktighet finns i reservatet. Gemensamt för många av de sällsynta arterna i reservatet är att de inte förekommer, mer än i enstaka fall, i produktionsskog.

Delar av granskogen är örtrik i sänkorna. Bland de kärlväxter som man kan finna i reservatet hör sårläka, skärmstarr, gullpudra, vippärt och vårärt. Här kan man troligen också finna flera sällsynta marksvampar, om man genomför en inventering vid rätt tidpunkt på året. Några svampar är funna, så som bockspindling (*Cortinarius traganus*) och skarp dropptaggsvamp (*Hydnellum peckii*).

Rotfingersvamp (*Ramaria magnipes*, VU) är sällsynt och hör till de svampar som inte tål slutavverkningar och som verkar ha svårt att etablera sig på nya områden.

H. peckii. Foto: Mikael Hagström

C. parasitica. Foto: Annika Forslund

Dvärbägarlav (*Cladonia parasitica*, NT), lever på gamla lågor och stubbar av främst tall, men kan även finnas på klenare ved. Liksom för många andra vedlevande lavar är det viktigt för dvärbägarlaven att det har funnits död ved i området under en lång tid, eftersom artens kolonisation och tillväxt tar lång tid. På barrträd, främst tall, i ljusöppna miljöer, kan man hitta nästlav (*Bryoria furcellata*, RR). Flagellkvastmossa (*Dicranum flagellare*) förekommer i reservatets södra

del. Den växer oftast på murken ved, främst på lågor av barrträd, som kan vara relativt torra.

På grova granlågor växer gränsticka (*Phellinus nigrolimitatus*, NT), ullticka (*Phellinus ferrugineofuscus*, RR) och blackticka (*Junghuhnia collabens*, VU). Skogstrappmossa (*Anastrophyllum michauxii*, NT) växer på murkna granlågor, som gärna är mossiga och har markkontakt. Grön sköldmossa (*Buxbaumia viridis*, RR) är med i EU:s art- och habitatdirektiv, som en särskilt skyddsvärd art, och Sverige har ett internationellt ansvar för att bevara arten. Arten växer på riktigt murken, brunrötad granved och den är fridlyst i hela landet. Även vedtrappmossa (*Anastrophyllum hellerianum*, NT), är funnen på murkna granlågor i området, men kan även förekomma på tallågor. Till skillnad från skogstrappmossan vill den inte ha lågor som är allt för mossbevuxna. Dessa arter visar på att det under mycket lång tid har funnits granlågor i olika nedbrytningsstadier i området.

Gammelgranslav, som lever på levande granar, förekommer väl spridd i reservatet. Kattfotslaven, som föredrar granar i fuktig skog, gärna vid sumpskogar, är bitvis vanligt förekommande. Kattfotslaven koloniserar ofta ett område efter att gammelgranslaven har kommit till området.

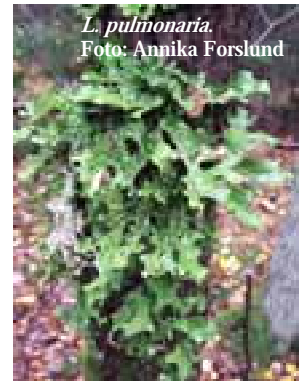
Långfliksmossa (*Nowellia curvifolia*) växer på murken ved, främst på granlågor i gammal skog. Stubbspretmossa (*Herzogiella seligeri*) kan växa på både gran- och lövved, som ska vara riktigt murken.

Odensgöls naturreservat

Lunglav (*Lobaria pulmonaria*, NT), förekommer främst på lövträd, som asp och ek, i ljusa miljöer, som dock måste ha en konstant och hög luftfuktighet och har ofta därför sin hemvist i branter som är naturligt ljusa. Vit vedfingersvamp (*Lentaria epichnoa*, NT), förekommer på grova asplågor som tappat sin bark. Asphättemossa (*Orthotrichum gymnostomum*, RR), växer på asp.

Terpentinmossa (*Geocalyx graveolens*, RR), växer i fuktig al- eller granskog, ibland intill bäckar. I den västra sumpskogen växer även dunmossa (*Trichocolea tomentella*, NT). Den kan även förekomma i skuggiga klippbranter. Skriftlav (*Graphis scripta*) växer på alarna i sumpskogarna.

Insektsfaunan är inte systematiskt inventerad, men borde vara rik med tanke på miljön. Svart praktbagge (*Anthaxia similis*, RR) och granbarkgnagare (*Microbregma emarginata*, RR) är två sällsynta skalbaggar som är funna i området.

Tabell. Sammanställning av rödlistade arter funna i Odensgöls naturreservat. I listan ingår även regionalt rödlistade arter. Hotkategorier: VU=sårbar, NT=missgynnad, RR=regionalt rödlistad.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	Vedtrappmossa	NT
<i>Anastrophyllum michauxii</i>	Skogstrappmossa	NT
<i>Anthaxia similis</i>	Svart praktbagge	RR
<i>Bryoria furcellata</i>	Nästlav	RR
<i>Buxbaumia viridis</i>	Grön sköldmossa	RR
<i>Cladonia parasitica</i>	Dvärgbägarlav	NT
<i>Geocalyx graveolens</i>	Terpentinmossa	RR
<i>Junghuhnia collabens</i>	Blackticka	VU
<i>Lentaria epichnoa</i>	Vit vedfingersvamp	NT
<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lunglav	NT
<i>Microbregma emarginata</i>	Granbarkgnagare	RR
<i>Orthotrichum gymnostomum</i>	Asphättemossa	RR
<i>Phellinius ferrugineofuscus</i>	Ullticka	RR
<i>Phellinius nigrolimitatus</i>	Gränsticka	NT
<i>Ramaria magnipes</i>	Rotfingersvamp	VU
<i>Trichocolea tomentella</i>	Dunmossa	NT

3.3.2 Geologiska bevarandevärden

Området är ur geologisk synpunkt representativt för regionen, med urberg som går i dagen på höjder. Jordarten består till stor del av sandig-moig morän, samt på ett par ställen av glacial lera, där den västra sumpskogen är ett av dessa och där täcks leran av ett tunt torvtäcke. Tallrismossen är markerad som mosse på jordartskartan och den nordöstra sumpskogen som kärr. Berggrunden består i hela området av äldre, vanligen gnejsig, granit, vilket även en stor del av landskapet runt omkring gör.

3.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

De två större sumpskogarna har brukats som slätteräng, men det är länge sedan och skogen har där antagit en struktur som liknar den i sumpskogar med lång kontinuitet. En mindre gammal åkeryta finns i områdets västra del, nära den åker som reservatet angränsar till öster om Ekhammar. Det finns inga kända fornlämningar, enligt fornlämningsregistret.

3.3.4 Intressen för friluftslivet

Odensgöls naturreservat har med sitt geografiska läge och svårframkomliga terräng inte något större intresse för friluftslivet. De som trots branter och blöta sumpskogar tar sig hit möts av en orörd skog med vildmarkskänsla och en tystnad, nästan helt utan mänsklig påverkan.

3.4 Källuppgifter

Naturvårdsprogram Åtvidabergs kommun, område NVP0561663, NVP0561664.

Nyckelbiotopsinventering, Skogsvårdsstyrelsen Östra Götaland, 1997 och 2002.

Jordartskartan 8G Norrköping SV, SGU.

Berggrundskartan, dataskikt, SGU.

Hotart-databasen, Länsstyrelsen Östergötland.

B. PLANDEL

1 Syfte med naturreservatet

Syftet med Odensgöls naturreservat är att bevara oexploaterade områden med barrnaturskog med ett rikt biologiskt innehåll. I området har påträffats en rad rödlistade svampar och mossor. Därtill är även en lång rad signalarter påträffade som indikerar och representerar höga naturvärden knutna främst till gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier. Områdets olika naturmiljöer och sällsynta arter skall bevaras och utvecklas. Syftet skall nås genom att lämna barrskogen för fri utveckling, genom viss gran- och tallröjning i lövdominerade partier, samt genom frihuggning av ekar i ett mindre område.

2 Disposition och skötsel av mark

Se under respektive skötselområde.

2.1 Skötselområden

Reservatet är indelat i åtta skötselområden:

- 1) Lövrik granskog som lämnas för fri utveckling
- 2) Talldominerad skog som lämnas för fri utveckling
- 3) Lövsumpskog med viss granröjning
- 4) Blandskog utmed sjökant med viss granröjning
- 5) Tallrismosse som lämnas för fri utveckling
- 6) Lövskog med röjning av unga barrträd och frihuggning av ekar
- 7) F.d. åker med barrfri utveckling
- 8) Eventuell parkering med infoskylt

2.1.1 Skötselområde 1, *Lövrik granskog*

Areal: 24,3 ha, fördelat på ett delområde

Beskrivning

Naturskogsartad skog som till större delen är grandominerad och som växer i blockiga branter, sluttningar och i mer plana svackor. På mindre höjder dominerar tall, och det finns även ett relativt stort inslag med tall bitvis även nedanför höjderna. I skötselområdet finns relativt mycket lövträd, särskilt i branterna. Till lövträden i området hör särskilt asp, men även björk, ek och al. Mängden död ved i olika nedbrytningsstadier är förhållandevis stort i en stor del av skötselområdet. Naturvärdena knutna till gamla träd, både levande och döda, är höga, men även marksvampfloran verkar bidra till de höga naturvärdena. Bitvis är även kärlväxtfloran rik, i övrigt är marken moss- och risbevuxen, främst av blåbär. Större delen av skötselområdet uppfyller definitionen för naturtypen Västlig taiga (9010) enligt Natura 2000-systemet.

Aspar i brant. Foto: Mikael Hagström

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Bibehållen grannaturskog med ett rikt inslag av lövträd. Området ska utveckla sina naturskogs kvalitéer genom att lämnas för fri utveckling.
- Skötselområdet ska bibehålla samt utveckla de naturvärden som finns knutna till de gamla träden, främst gran och lövträd, och den döda veden.

Odensgöls naturreservat

- Alla arter som är knutna till gamla träd och död ved ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek. Bland arter som indikerar en gynnsam bevarandestatus är kattfotslav, gränsticka och ullticka lämpliga att följa upp.
- Mängden gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier ska öka så mycket som möjligt utan att aktiva åtgärder sätts in. I slutändan innebär detta att minst 15 % av virkesförrådet kommer bestå av död ved.

Åtgärder

Restaureringar:

- Inga engångsåtgärder bedöms vara nödvändiga.

Löpande skötsel:

- Ingen löpande skötsel bedöms vara nödvändig. Området lämnas för fri utveckling.

2.1.2 Skötselområde 2, *Tallskog*

Areal: 9,1 ha, fördelat på elva delområden

Beskrivning

Gammal tallskog, som främst växer på höjder med hållmark. Det finns ett stort inslag av gamla och senvuxna tallar. Ett par av delområdena ligger i slanter med endast enstaka hållar. Inslag av senvuxna granar och ekar finns. Förutom mossor och lavar växer diverse ris på marken, så som ljung, blåbär och lingon. I de flesta delområdena är inslaget av död ved relativt stort, både i form av lågor och i form av torrakor, främst av tall. De delområden som inte står på berghöjderna har brist på död ved och inte heller samma höga andel med gamla träd. Större delen av skötselområdet uppfyller definitionen för naturtypen Västlig taiga (9010) enligt Natura 2000-systemet.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Alla delområden utvecklas till tallnaturskog och arealen av tallnaturskog bibehålls därefter på ett ungefär. Gränsen mellan skötselområde 1 (grannaturskog) och detta skötselområde ska inte ses som absolut, då det är en gradvis gradient mellan gran- respektive talldominerade ytor. För att utveckla hela skötselområdet till tallnaturskog kan skötselåtgärder för att efterlikna naturliga störningar krävas, men i övrigt ska området utveckla sina naturskogskvaliteter genom att lämnas för fri utveckling.
- Skötselområdet ska bibehålla samt utveckla de naturvärden som finns knutna till de gamla träden, främst tall och lövträd, och den döda veden.
- Alla arter som är knutna till gamla träd och död ved ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek. Bland arter som indikerar en gynnsam bevarandestatus är dvärgbägarlav och svart praktbagge lämpliga att följa upp.
- Mängden gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier ska öka så mycket som möjligt utan att aktiva åtgärder sätts in. I slutändan innebär detta att minst 15 % av virkesförrådet kommer bestå av död ved.

Åtgärder

Restaureringar:

- Inga engångsåtgärder bedöms vara nödvändiga för närvarande. Om andelen gran ökar på bekostnad av tall och lövträd kan det på sikt bli aktuellt med åtgärder för att efterlikna naturliga störningar, t ex röjning av gran.

Löpande skötsel:

- Ingen löpande skötsel bedöms vara nödvändig.

2.1.3 Skötselområde 3, *Lövsumpskog*

Areal: 1,9 ha, fördelat på fyra delområden

Beskrivning

Sumpskogar, där lövträd (främst al, men även en hel del björk) dominerar i tre av dem. Den lilla sumpskogen som ligger strax öster om skötselområde 7 har ungefär hälften löv, där al utgör större delen och björk en mindre andel, och hälften gran. Granarna i denna sumpskog har börjat gallra ut sig själva. Även de andra sumpskogarna har inslag av gran samt även lite tall. Skrifflav växer på alarna och på granarna kan man hitta gammelgranslav. Bitvis är inslaget av död ved stort och åtminstone i de två större sumpskogarna står flertalet alar på socklar. Delar av skötselområdet uppfyller definitionen för naturtypen Lövsumpskogar (9080) enligt Natura 2000-systemet.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska bibehålla samt utveckla de naturvärden som finns knutna till lövsumpskogar med mindre inslag av barrträd. Andelen lövträd ska vara minst 50 % i de två mindre sumpskogarna och minst 75 % i de två större.
- Alla arter som är knutna till naturtypen ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek. Bland arter som indikerar en gynnsam bevarandestatus är gammelgranslav och skärmstarr lämpliga att följa upp.
- Mängden gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier ska öka så mycket som möjligt utan att aktiva åtgärder sätts in. I slutändan innebär detta att minst 15 % av virkesförrådet kommer bestå av död ved.

Åtgärder

Restaureringar:

- Inga engångsåtgärder bedöms vara nödvändiga.

Löpande skötsel:

- Ingen löpande skötsel bedöms vara nödvändig för närvarande. Om andelen gran och tall ökar på bekostnad av lövträd kan det på sikt bli aktuellt med åtgärder för att efterlikna naturliga störningar, t ex genom röjning av yngre barrträd.

2.1.4 Skötselområde 4, *Blandskog utmed sjökant*

Areal: 0,7 ha, fördelat på ett delområde

Beskrivning

Lövrisk blandskog utmed sjön Borken. Främst växer här al, björk, tall och gran, men det finns även inslag av videbuskar. Lövrیداer mor sjökanten är en viktig miljö för bl a fåglar och fladdermöss.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska bibehålla samt utveckla de naturvärden som finns knutna till lövskogar med mindre inslag av barrträd. Andelen lövträd ska vara minst 50 %.
- Alla arter som är knutna till naturtypen ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek.
- Mängden gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier ska öka så mycket som möjligt utan att aktiva åtgärder sätts in. I slutändan innebär detta att minst 15 % av virkesförrådet kommer bestå av död ved.

Åtgärder

Restaureringar:

- Inga engångsätgärder bedöms vara nödvändiga för närvarande.

Löpande skötsel:

- Vid behov ska ung gran samt eventuellt av ung tall röjas ungefär var 20:e år. Alla unga barrträd ska inte tas bort, då det fortfarande ska vara en blandskog.

2.1.5 Skötselområde 5, *Tallrismosse*

Areal: 1,7 ha, fördelat på ett delområde

Beskrivning

Tallrismosse med lagg av al och björk. Mindre inslag av lövträden finns även ute i mossen, liksom enstaka senvuxna granar. Skvattram är en karaktärsart i fältskiktet.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska bibehålla samt utveckla de naturvärden som finns knutna till tallrismossar och laggar med lövträd.
- Alla arter som är knutna till naturtypen ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek.
- Mängden gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier ska öka så mycket som möjligt utan att aktiva åtgärder sätts in. I slutändan innebär detta att minst 15 % av virkesförrådet kommer bestå av död ved.

Åtgärder

Restaureringar:

- Inga engångsätgärder bedöms vara nödvändiga.

Löpande skötsel:

- Ingen löpande skötsel bedöms vara nödvändig. Området lämnas för fri utveckling.

2.1.6 Skötselområde 6, *Lövskog*

Areal: 0,3 ha, fördelat på ett delområde

Beskrivning

Lövskog, som troligen har varit betesmark eller slätteräng. Några halvgrova, spärrgreniga ekar finns. I övrigt växer här bl a gran, tall och hassel.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska utveckla de naturvärden som finns knutna till lövskog och gamla solbelysta ekar. Andelen lövträd ska vara minst 70 %.
- Alla arter som är knutna till naturtypen ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek.
- De spärrgreniga ekarna ska ha en gynnsam miljö, genom frihuggning av yngre träd.

Åtgärder

Restaureringar:

- Frihuggning av spärrgreniga ekar. Främst handlar det om igenväxningsgranar som ska tas bort, men även andra yngre träd som skuggar ekarna kan behöva tas bort.
- För att gynna lövträd kan yngre barrträd även behöva tas bort där de inte skuggar ekar.

Löpande skötsel:

- Återkommande röjning runt ekarna och röjning av yngre barrträd ungefär var 10:e år. Ett mindre inslag av barrträd kan sparas, om de inte konkurrerar med lövträd som gynnas av ljus.

2.1.7 Skötselområde 7. *Gammal åker*

Areal: 0,2 ha, fördelat på ett delområde

Beskrivning

En gammal åker som är övergiven sedan länge. Troligen odlades den endast under en kort period någon gång runt sekelskiftet 1900 eller en bit in på 1900-talet, efter utdikning av en fuktig slätteräng. Gran och al har vuxit upp i dikena som går både runt om och igenom åkerytan. Själva åkerytan är ännu inte bevuxen med träd. Marken är försumpad, med en fuktängsflora, bestående av bl a älggräs och tåg.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska utveckla de naturvärden som finns knutna till en lövsumpskog. Andelen lövträd ska vara minst 70 %.
- Arter som är knutna till lövsumpskogar ska få ytterligare livsmiljö i området och på så sätt fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek i reservatet som helhet.

Åtgärder

Restaureringar:

- Inga engångsåtgärder bedöms vara nödvändiga.

Löpande skötsel:

- Vid behov ska unga barrträd röjas ungefär var 20:e år. Alla unga barrträd ska inte tas bort, då ett mindre inslag får finnas.

2.1.8 Skötselområde 8. *Anordningar för friluftsliv*

Beskrivning

Anläggningar för friluftslivet ska hållas på en så låg nivå som möjligt. Norr om reservatet går en skogsbilväg ut till den allmänna grusvägen. Korsningen mellan dessa två vägar är tillräckligt bred för att hysa ett par bilar. Om behov uppstår kan en mindre informationsskylt sättas upp vid denna "parkeringsplats".

Mål

- Besökare ska ha en plats att ställa bilen på och få relevant information om naturvärdena och föreskrifter.
- Besökare ska hitta från parkeringen till reservatet och inom reservatet.
- Målen ovan ska nås genom att hålla anläggningar på en minimal nivå.

Åtgärder

- En informationsskylt med beskrivning av naturreservatet, gällande föreskrifter och en karta över området ska tas fram. Skylten kan placeras vid parkeringsplatsen och/eller vid reservatets gräns.
- Om behov uppstår ska en vandringsstig från parkeringen till reservatet, samt eventuellt inom reservatet utmärkas i terrängen. Vid utmärkning av en vandringsled ska detta göras i samråd med markägaren.
- Utplacering av dass eller soptunna bedöms för närvarande inte vara nödvändig.

2.2 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritet
Frihuggning av ekar	Var 10:e år, 1:a gången 2008-2009	Omr 6	1
Huggning av barrträd	2008-2009	Omr 6	1
Röjning av yngre barrträd	Var 10:e år	Omr 6	2
Röjning av yngre barrträd	Var 20:e år	Omr 7	1
Granröjning	Var 20:e år	Omr 4 samt ev. 2 och 3	2
Inga åtgärder	2007-2017	Omr 1-3 och 5	-
Parkering + skylt + vandringsled	Om behov uppstår	Omr 8	3

2.3 Jakt

Jakt är tillåten inom hela reservatet. Vid jakt får jakthund användas. Älgdragare för fällt vilt får användas med stor försiktighet. Markskador p.g.a. körning ska undvikas.

2.4 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatsgränsen ska utföras av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

3. Tillsyn

För närvarande bedöms ingen speciell tillsynsman behövas inom reservatet. Tillsyn av reservatet skall ombesörjas av länsstyrelsen.

4. Dokumentation och uppföljning

Skötseln av naturreservatet ska ske på ett sådant sätt att önskat resultat uppnås till lägsta möjliga kostnad. Effekterna av utförda skötselinsatser måste därför alltid följas upp. Uppföljningen ska sedan ligga till grund för förändringar av skötselmetoder och revidering av skötselplanen.

4.1. Dokumentation och inventeringar

Inga särskilda inventeringar planeras i dagsläget inom reservatet.

4.2. Uppföljning

4.2.1. Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Uppföljningen skall ske enligt fastställda metoder som används inom miljöövervakning nationellt eller regionalt. Lämpliga parametrar för uppföljning i reservatet är hur arealen av naturtyperna, och hur dess ingående strukturer och funktioner, förändras. Målsättningen med uppföljningen är att kunna se om uppställda bevarandemål enligt skötselplanen uppfylls.

4.2.2 Uppföljning av effekter av skötselåtgärder

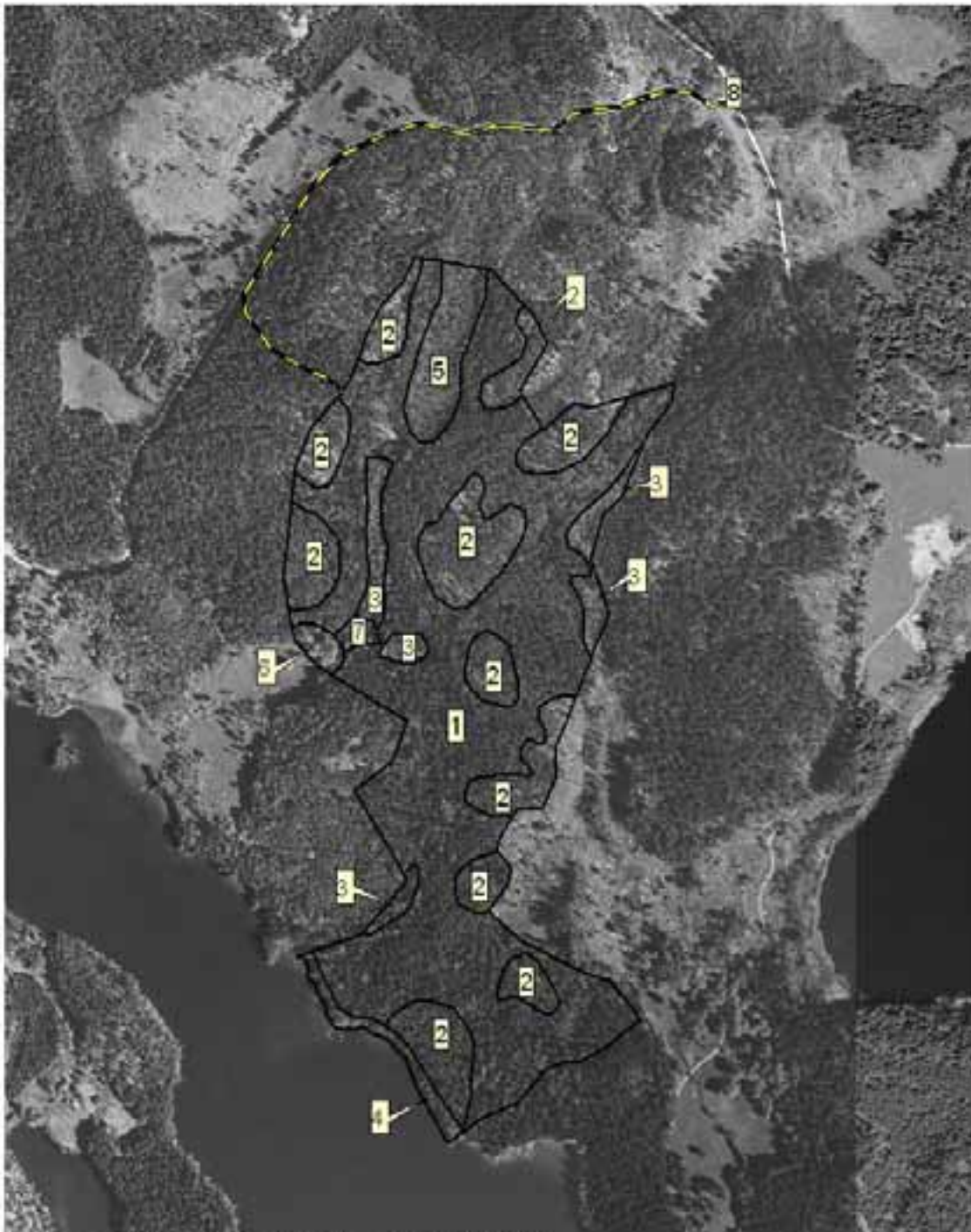
En uppföljning av naturvärdenas utveckling ska ske i de områden där åtgärder genomförs. Genomförandet av skötselplanens åtgärder skall följas upp så att den genomförda skötseln leder till att bevarandemålen uppfylls på sikt.

5. Finansiering av förvaltningen

5.1 Finansiering av förvaltningen

Alla i planen redovisade åtgärder bekostas av offentliga medel. Även andra finansiärer, exempelvis fonder eller stiftelser, kan bli aktuella. Dessa medel skall i så fall administreras av Länsstyrelsen. Eventuella intäkter från gagnvirke tillfaller Staten.

6 Kartor

© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

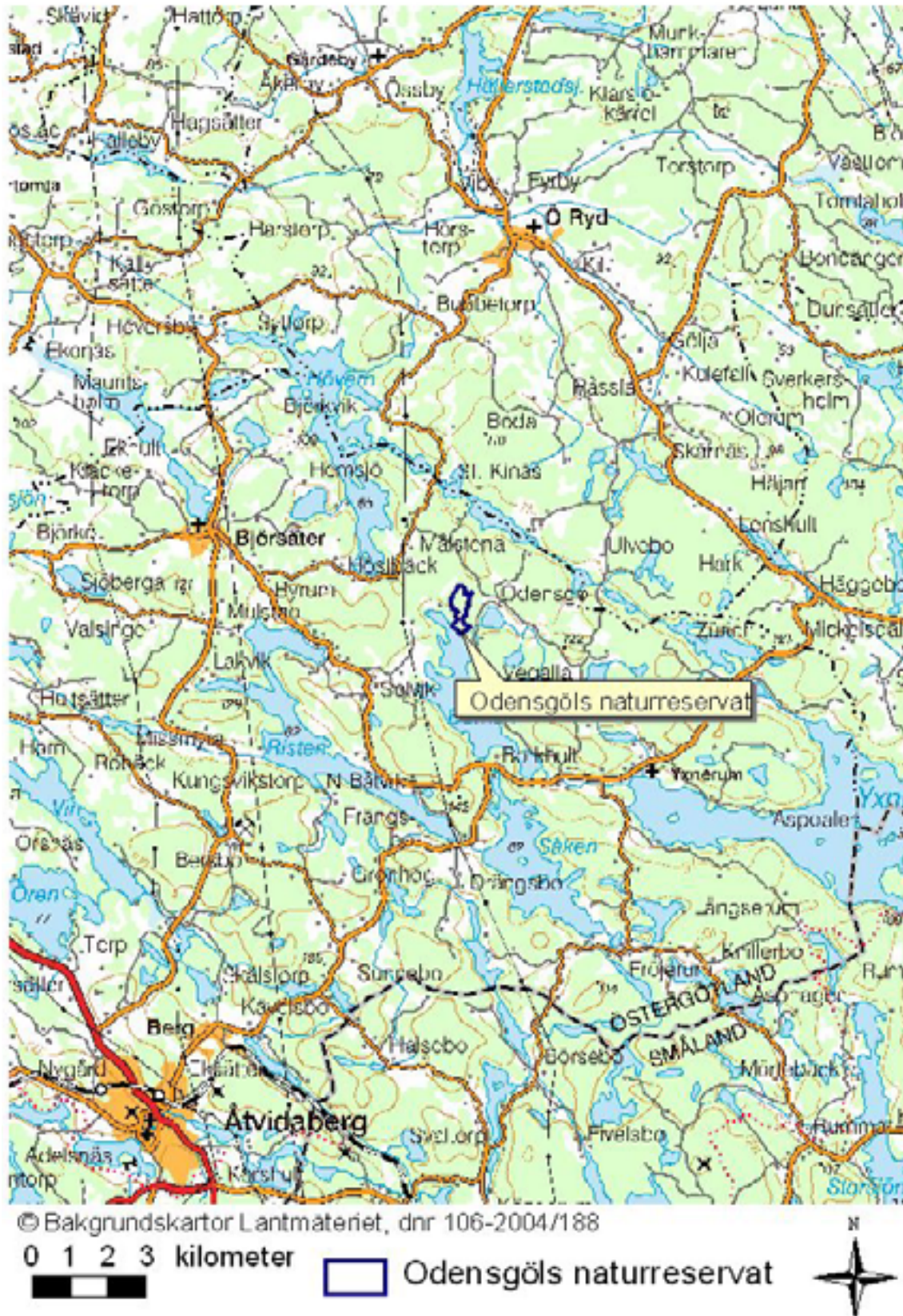
0 100 200 meter

 Nyttjanderättsväg för förvaltaren
 Skötselområden

Av flygfotot framgår reservatets indelning i åtta skötselområden. Det är en lövrik grannaturskog (område 1), tallnaturskog (område 2), lövsumpskog (område 3), blandskog utmed sjön (område 4), tallrismosse (område 5), lövskog på gammal inägomark (område 6), en f.d. åker (område 7) och eventuellt en informationstavla vid markeringen på kartan för område 8. Nyttjanderättsvägen ska inte vara tillgänglig för allmänhetens motorfordon. De sista 200 metrarna in till reservatsgränsen går nyttjanderättsvägen genom skog utan anlagd väg. Total areal för reservatet är 38,2 ha.

Odengöls naturreservat

Översiktskarta, som visar läget för Odengöls naturreservat i Åtvidabergs kommun.